

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗΣ «ΠΟΛΙΤΙΚΑ»

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ

ΕΝΟΤΗΤΑ 11

Επειδή βλέπουμε ότι κάθε πόλη – κράτος είναι ένα είδος κοινότητας και ότι κάθε κοινότητα έχει συσταθεί για την επίτευξη κάποιου αγαθού (πράγματι όλοι κάνουν τα πάντα για χάρη εκείνου που το θεωρούν καλό), είναι φανερό ότι όλες οι κοινότητες αποβλέπουν σε κάποιο αγαθό· κυρίως όμως αυτή που είναι ανώτερη από όλες και κλείνει μέσα της όλες τις άλλες στοχεύει στο ανώτερο από όλα τα αγαθά. Και αυτή είναι η κοινότητα που ονομάζεται πόλη ή πολιτική κοινωνία.

ΕΝΟΤΗΤΑ 15

Για όποιον εξετάζει το πολίτευμα, δηλ ποια είναι η ουσία του κάθε πολιτεύματος και ποια τα χαρακτηριστικά του, το πρώτο σχεδόν θέμα για διερεύνηση είναι να δει τι άραγε είναι το κράτος. Γιατί σήμερα υπάρχουν διαφορετικές γνώμες πάνω σ' αυτό το θέμα: άλλοι ισχυρίζονται ότι το κράτος έχει κάνει την τάδε συγκεκριμένη πράξη, άλλοι όμως ισχυρίζονται ότι δεν την έχει κάνει το κράτος παρά μια συγκεκριμένη ολιγαρχική κυβέρνηση ή ένας συγκεκριμένος τύραννος· εξάλλου, βλέπουμε ότι όλη η δραστηριότητα του πολιτικού και του νομοθέτη είναι σχετική με το κράτος, ενώ το πολίτευμα είναι ένας τρόπος οργάνωσης αυτών που ζουν στο συγκεκριμένο κράτος. Όμως, επειδή το κράτος ανήκει στην κατηγορία των σύνθετων πραγμάτων, όπως όλα τα πράγματα που το καθένα τους είναι ένα όλον αλλά αποτελείται από πολλά μέρη, είναι φανερό ότι πρώτα πρέπει να ψάξουμε να βρούμε τι είναι ο πολίτης· γιατί το κράτος είναι ένα σύνολο από πολίτες. Επομένως, πρέπει να ερευνήσουμε ποιον πρέπει να ονομάζουμε πολίτη και ποια είναι η ουσία της έννοιας πολίτης. Πράγματι, για το περιεχόμενο της λέξης πολίτης διατυπώνονται πολλές φορές διαφορετικές μεταξύ τους γνώμες. Δηλαδή δεν υπάρχει συμφωνία για το περιεχόμενο της λέξης πολίτης: κάποιος, ενώ είναι πολίτης σε ένα δημοκρατικό πολίτευμα, συχνά δεν είναι πολίτης σε ένα ολιγαρχικό πολίτευμα.

ΕΝΟΤΗΤΑ 16

Ο πολίτης δεν είναι πολίτης με κριτήριο το ότι είναι εγκατεστημένος σε ένα συγκεκριμένο τόπο (γιατί και μέτοικοι και δούλοι μοιράζονται με τους πολίτες έναν κοινό τόπο)· ούτε είναι πολίτες αυτοί οι οποίοι από όλα τα πολιτικά δικαιώματα έχουν μόνο το δικαίωμα να εμφανίζονται στο δικαστήριο και ως εναγόμενοι και ως ενάγοντες (το δικαίωμα αυτό το έχουν και όσοι μοιράζονται έναν τόπο χάρη σε ειδικές συμφωνίες)

...Με την ακριβέστερη σημασία της λέξης τίποτε άλλο δεν ορίζει τόσο τον πολίτη όσο η συμμετοχή στις δικαστικές λειτουργίες και στα αξιώματα...Από αυτά λοιπόν γίνεται φανερό τι είναι ο πολίτης· αυτός δηλαδή που έχει τη δυνατότητα να μετέχει στην πολιτική και δικαστική εξουσία ενός κράτους λέμε πια ότι είναι πολίτης του συγκεκριμένου κράτους· από την άλλη, κράτος είναι, για να το πούμε με το πιο γενικό τρόπο, το σύνολο από τέτοια άτομα, που είναι αρκετό, ώστε να εξασφαλίζεται η αυτάρκεια στη ζωή τους.

ΕΝΟΤΗΤΑ 20

Έγινε λοιπόν φανερό ότι πρέπει να θεσπιστούν νόμοι για την παιδεία και ότι πρέπει να την κάνουμε ίδια με όλους· τώρα, ποιος θα πρέπει να είναι ο χαρακτήρας της και με ποιον τρόπο πρέπει αυτή να ασκείται – αυτά δεν πρέπει να διαφύγουν την προσοχή μας. Γιατί σήμερα υπάρχουν διαφορετικές αντιλήψεις ως προς το εκπαιδευτικό πρόγραμμα. Πράγματι δεν έχουν όλοι την ίδια γνώμη ως προς αυτά που πρέπει να μαθαίνουν οι νέοι είτε με στόχο την αρετή είτε με στόχο τον καλύτερο τρόπο ζωής· ούτε είναι φανερό αν πρέπει η παιδεία να έχει στόχο της πιο πολύ την άσκηση και καλλιέργεια του νου ή τη διαμόρφωση ηθικού χαρακτήρα.

Αν ξεκινήσουμε από την εκπαίδευση που παρέχεται σήμερα, η έρευνά μας θα βρεθεί αντιμέτωπη με μεγάλη σύγχυση, και δεν είναι καθόλου φανερό αν η παιδεία πρέπει να προσφέρει αυτά που είναι χρήσιμα για τη ζωή ή αυτά που οδηγούν στην αρετή ή αυτά που απλώς προάγουν την γνώση (γιατί όλες αυτές οι απόψεις έχουν βρει κάποιους υποστηρικτές). Και δεν υπάρχει απολύτως καμία συμφωνία για τις σπουδές που οδηγούν στην αρετή (εξάλλου δεν έχουν όλοι την ίδια ιδέα για την αρετή που τιμούν' επομένως, είναι φυσικό να υποστηρίζουν διαφορετικές γνώμες και ως προς την άσκησή της). Είναι λοιπόν φανερό ότι τα παιδιά πρέπει από τα χρήσιμα να διδάσκονται αυτά που είναι πρώτης πρακτικής ανάγκης όμως είναι φανερό πως όχι όλα, δεδομένου ότι οι ασχολίες διακρίνονται σ' αυτές που ταιριάζουν και σ' αυτές που δεν ταιριάζουν σε ελεύθερους ανθρώπους' είναι επίσης φανερό ότι από τα χρήσιμα πράγματα τα παιδιά πρέπει να μαθαίνουν όσα δε θα κάνουν τιποτένιο αυτόν που τα μαθαίνει. Και πρέπει να θεωρούμε τιποτένια αυτή την ασχολία και αυτή την τέχνη και τη μάθηση, που κάνει το σώμα ή το μυαλό των ελεύθερων ανθρώπων ακατάλληλο για την άσκηση και τα έργα της αρετής.

ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ